

Kuopion lukiokoulutuksen tulevaisuussuunnitelma 2024-2035

Kuopion lukioissa kasvetaan yhdessä avarakatseisiksi ja empaattisiksi yhteiskunnan jäseniksi.

Sisällys

1. Johdanto	4
1.1. Kuopion 2030 strategia.....	4
1.2. Kuopion kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma	6
1.3 Kuopion lukiokoulutuksen tehtävä, visio ja arvoperusta (LOPS2021).....	6
2. Opetukseen ja sen järjestämiseen vaikuttavat strategiset muutostekijät	7
2.1. Oppimisympäristöjen kehittyminen	8
2.2. Oppimiskäsitys.....	8
2.3. Kestävä tulevaisuus	9
2.4. Palveluverkosto	10
3. Tavoitteet tulevaisuuden lukiossa	10
3.1 Lukiokoulutuksen vetovoima ja saavutettavuus	10
3.2. Nivelvaiheet	10
3.3. Oppimisen tuki.....	11
3.4. Opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen.....	12
3.5. Yhteisöllinen lukio ja yksilölliset opintopolut edistävät hyvinvointia.....	12
3.6. Kokeilukulttuurin vahvistaminen.....	13
4. Laatulupaukset	14
4.1. Laadukas oppiminen.....	14
4.2. Hyvinvointi ja osallisuus.....	14
4.3. Kehittyvä toimintakulttuuri	14
4.4. Saavutettava lukiokoulutus	14
5. Toimenpidesuunnitelman toimeenpano	15
6. Kuopion lukioiden laatutaulut	15

1. Johdanto

Tämä dokumentti on Kuopion lukiotoimen toimenpidesuunnitelma 2024-2035.

Kuopion lukiotoimen toimenpidesuunnitelman tarkoituksena on määrittää, kuinka Kuopion lukioiden toimintaa kehitetään vuoteen 2035 mennessä. Suunnitelma edistää Kuopion kaupungin ja koko alueen 2. asteen koulutuksen strategista kehittymistä sekä opiskelijoiden sijoittumista jatko-opintoihin ja työelämään.

Kuopion lukioiden toimenpidesuunnitelman taustalla on [Kuopio2030-strategia](#), jossa Kuopion koulutusta koskevat teemat ovat vetovoimainen innovaatio- ja oppimisympäristö sekä laadukas koulutusketju, joka läpileikkaavina teemoina ovat digitalisaatio, kansainvälisyys ja kumppanuus. Tärkeä ohjaava asiakirja on myös uusi 2023 hyväksytty **kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma**.

Valtakunnallisesti ohjaavia muutostekijöitä ovat uusi oppivelvollisuuslaki, maksuton toisen asteen koulutus, lukioiden uusi opetussuunnitelma, [Opetus- ja kulttuuriministeriön toisen asteen koulutuksen kehittämisraportti](#) sekä [Opetus- ja kulttuuriministeriön lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusraportti](#).

Tämä toimenpidesuunnitelma on tehty yhteistyössä lukiokoulutuksen henkilöstön kanssa.

1.1. Kuopion 2030 strategia

Kunnallisessa johtamisessa strategialla tarkoitetaan tietoista suunnanvalintaa jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä. Strategialla haetaan myös yhteistä sitoutumista. Strategiassa tehdään valintoja. Siinä valitaan ne asiakokonaisuudet, jotka juuri tässä muuttuvassa ympäristössä ovat keskeisiä, jotta haluttu tulevaisuus saavutetaan.

Kuopion strategia ei ole ainoastaan kaupunkiorganisaation strategia vaan koko kaupunkiyhteisön strategia, sillä strategian toteuttamisessa Kuopion kaupunki on yksi toimija muiden rinnalla.

Kuopion lukioissa kasvatetaan yhdessä avarakatseisiksi ja empaattisiksi yhteiskunnan jäseniksi.

Kuopion vuoteen 2030 ulottuvaa strategiaa on päivitetty vuosien 2021 ja 2022 aikana. Kuopion kaupunginvaltuusto on hyväksynyt strategian 16.5.2022. Strategian tavoitteita tarkistetaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä.

Kuopion visio ja päämäärät

Visionamme on olla ”Hyvän elämän pääkaupunki”. Hyvää elämää ilmentävät terveys, alueen elinvoima ja arjen rikkaus.

Visiota on täsmennetty neljällä päämäärällä, jotka kuvaavat kaupungin haluttua tavoitetilaa vuonna 2030:

- Hyvinvoiva ja yhteisöllinen – turvallinen kaikille, paras paikka kasvaa ja oppia
- Elinvoimainen ja kasvava – houkutteleva osaajille ja yrityksille
- Ilmasto- ja resurssiviisas – kestävästi kasvava, ympäristöstään ylpeä
- Uudistuva ja yhdessä tekevä – haluttu, hyvinvoiva työyhteisö

Missio ja arvot/toimintatavat

Kuopion kaupungin missio eli toiminta-ajatus on:

”Kuopio kumppaneineen mahdollistaa kestäväen kasvun ja hyvän elämän”

Kuopion arvot on puettu toimintatavoiksi.

Kuopiolainen toimintatapa on ”Lupa tehdä toisin”

”Toimimme avoimesti, innostavasti, vastuullisesti ja yhdessä”

Toimintatapojemme tulisi näkyä kaikessa toiminnassamme, niin asiakastyössä kuin työyhteisössä. Muuttuvassa toimintaympäristössä tarvitsemme luovuutta ja rohkeutta tehdä asioita uudella tavalla ja arvioida kriittisesti myös vakiintuneita toimintatapoja. Toimimme vastuullisesti ja otamme toiminnassamme huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset vaikutukset. Teemme organisaatorajat ylittävää yhteistyötä ja otamme asukkaat vahvasti mukaan toimintaan ja palvelujen kehittämiseen.

1.2. Kuopion kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma

Kasvun ja oppimisen palvelualueen visio ja päämäärä 2030

Kuopion kaupungin visio vuoteen 2030 on "Hyvän elämän pääkaupunki". Strategian mukaan hyvää elämää ilmentävät **terveys, alueen elinvoima ja arjen rikkaus**.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintaa ohjaa strategiassa asetettu tavoitetila, jonka mukaan "Kuopio on paras paikka kasvaa ja oppia". Kasvun ja oppimisen palvelualueen tavoitetilaksi on määritetty: **"Kuopio on paras paikka lapsille ja nuorille."**

Tavoite saavutetaan päämäärällä "Kuopiossa lapset ovat etusijalla – täällä on hyvä kasvaa". Kasvun ja oppimisen palvelualueen päämääräksi on määritetty: **"Kuopiossa lapset ja nuoret ovat etusijalla –täällä on hyvä kasvaa, oppia ja aikuistua."**

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toiminta-ajatus

Kuopion kaupunginstrategiassa *Hyvän elämän pääkaupunki* linjataan: "Kuopio kumppaneineen mahdollistaa kestävä kasvun ja hyvän elämän." ***Kasvun ja oppimisen palvelualueella aikuisilla on halu ja kyky toimia lasten ja nuorten kestävä kasvun ja hyvän elämän parhaaksi.***

Kuopion arvot on puettu toimintatavoiksi. ***Kaupungin arvoja mukailleen kasvun ja oppimisen palvelualueella toimitaan***

- *avoimesti,*
- *innostavasti,*
- *vastuullisesti ja*
- *yhdessä vuorovaikutuksessa lasten ja nuorten kanssa.*

1.3 Kuopion lukiokoulutuksen tehtävä, visio ja arvoperusta (LOPS2021)

Kuopion lukiokoulutuksen tehtävä

Kuopion lukiokoulutuksen tehtävänä on tarjota laadukasta ja monipuolista lukiokoulutusta oppivelvollisuusikäisille ja aikuisille.

Visio

Kuopion lukiot ovat laatulukioita, joissa kasvetaan yhdessä avarakatseisiksi ja empaattisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Opiskelija oppii tunnistamaan ja kehittämään omia vahvuuksiaan niin, että hän uskoo omiin mahdollisuuksiinsa toteuttaa unelmiaan.

Nuori elää Kuopion lukioissa elämänsä parasta aikaa.

Arvoperusta

Kuopion lukiokoulutuksen keskeisimpiä arvoja ovat laaja-alainen sivistys, vastuullisuus, yhteisöllisyys ja kestävä tulevaisuus.

Laaja-alaisen sivistykseen kuuluu se, että kaikilla oppiaineilla on paikkansa ja arvonsa. Sivistynyt ihminen ei koe muita uhkaksi ja näkee rikkautta erilaisuudessa. Sivistynyt ihminen kohtelee toisia kunnioittavasti, yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti.

Vastuullinen opiskelija oppii huolehtimaan omasta oppimisestaan ja opintojensa etenemisestä ja on tietoinen käytettävissä olevista tukimuodoista sekä valmis hyödyntämään niitä. Koulutuksenjärjestäjä tunnustaa lukiokoulutuksen kasvatusvastuun. Koulutuksenjärjestäjän velvollisuus on taata opiskelijoille oikeus hyvään opetukseen.

Yhteisöllisyys näkyy luottamuksena, keskinäisenä välittämisenä ja huolenpitona itsestä ja muista. Yhteisöllisyys syntyy yhdessä tekemisestä ja koulun yhteiseen toimintaan sitoutumisesta.

Kestävä tulevaisuus syntyy tietoon perustuvasta harkinnasta, eettisestä asenteesta ja myönteisestä tulevaisuususkosta. Kestävän tulevaisuuden rakentamisen pohjana ovat YK:n Agenda 2030:n tavoitteet.

Kuopion lukioden yhteinen arvoperusta toteutuu kaikkien lukioden toimintakulttuurissa, kaikkien oppiaineiden opetuksessa ja koko lukiotoimen työskentelyn organisoinnissa. Yhteinen arvoperusta konkretisoituu laaja-alaisen osaamisen osa-alueissa niin lukioden toimintakulttuurissa kuin oppiaineiden opetuksessakin.

2. Opetukseen ja sen järjestämiseen vaikuttavat strategiset muutostekijät

Lukiokoulutuksen olennaisimmat muutostekijät kytkeytyvät kansallisiin koulutuksen muutoksiin sekä haastavan taloustilanteen tuomiin tuottavuuspaineisiin. Oppivelvollisuuden laajentuminen ja toisen asteen koulutuksen maksuttomuus vaikuttanee lukiokoulutuksen houkuttelevuuteen positiivisesti. Toisaalta samaan aikaan ikäluokkien pienentyminen tulee ottaa huomioon lukiokoulutuksen tarvekartoitusta tehtäessä.

Lisääntyvä maahanmuutto asettaa lukiokoulutuksellekin monia haasteita. Monikulttuurisuus ja kielellinen monimuotoisuus lisääntyy ja sen myötä esim. suomen kielen hallintaan ja eri uskontoihin liittyvät kysymykset. Orpon hallitusohjelmassa olevan englanninkielisen ylioppilastutkinnon sekä siitä mahdollisesti alkava lukiokoulutuksen opetussuunnitelmauudistus on ennakoitava tarkasteltavalla kaudella.

Opetushallituksen edistämät hankerahoitukset erilaisten oppijoiden tukemiseksi haastavat opettajan perustyötä sekä oppimateriaalin tuottajien roolia. Tulevalla kaudella myös Kuopion lukioiden rooli Itä-Suomen lukiokoulutuksen saavutettavuuden näkökulmasta nousee merkittäväksi. Lukiokoulutuksen järjestämistavan selvitystyötä tehdään myös tulevalla kaudella.

Lukiotoimi pyrkii tuottamaan lukiokoulutuspalvelut resurssiviisaasti, kestävästä kehitystä tukien ja lukioiden työyhteisöjen hyvinvointia vaalien.

2.1. Oppimisympäristöjen kehittyminen

Lukiokoulutus tarvitsee onnistuakseen monipuolisen ja terveellisen fyysisen oppimisympäristön. Oppimisympäristön on oltava turvallinen, tarpeeksi tilava ja helposti erilaisten oppijoiden saavutettavissa. Lisäksi fyysisten oppimistilojen on oltava monikäyttöisiä, erilaisiin oppimistilanteisiin ja käyttötapoihin soveltuvia. Tilojen ja kalusteiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon itseopiskelu, hiljaisen työn tilat ja etäopiskelutilat. Lisäksi tarvitaan erilaisia tiloja ryhmätyöskentelyyn sekä opiskelijoille että opettajille. Lukiokoulutus tarvitsee myös yhteisöllisiä tiloja, saavutettavat hallinnon ja opiskeluhoillon tilat sekä tilat ylioppilaskirjoitusten järjestämiseen.

Nykyaikaisissa lukiokoulutuksen tiloissa huomioidaan digitaalisuuden tuomat mahdollisuudet ja haasteet ja hyödynnetään valaistuksessa, esitystekniikassa, lukituksessa ja kulkemisessa uusia teknologisia ratkaisuja.

Kun uusia oppimisympäristöjä suunnitellaan, kuullaan suunnittelussa kaikkia käyttäjäryhmiä.

Ajanmukaiset ja modernit oppimisympäristöt ovat lukiokoulutukselle myös vetovoimatekijä. Suomen tavoitteleva koulutustaso nosto edellyttää, että yhä useampi nuori suorittaa lukiokoulutuksen ja hakeutuu sen jälkeen korkea-asteelle.

2.2. Oppimiskäsitys

Lukio on turvallinen paikka keskustella, kokeilla ja harjoitella. Lukiossa on lupa uskaltaa ja lupa myös epäonnistua.

Oppimisen edellytykset ovat yksilölliset, mutta jokaisen opiskelijan on mahdollista oppia ja kehittyä, kun hänellä on siihen tarvittavat taidot, valmiudet ja tuki. Tämä toteutetaan muun muassa seuraavilla tavoilla:

- **Tuetaan itseohjautuvuuden kehittymistä** opettamalla konkreettisia taitoja kuten opintojen suunnittelua ja kalenterin käyttöä.

- **Harjoitellaan ainekohtaisia opiskelutaitoja** kaikissa oppiaineissa jo opintojen alkuvaiheessa. Niitä myös kerrataan säännöllisesti.
- **Kasvatetaan opiskelijaa vastuuseen oppimisestaan.** Opiskelija ottaa selvää asioista ja kysyy rohkeasti. Opettajat luovat olosuhteet, joissa opiskelijan on helppo opiskella ja löytää tarvittavat tiedot.
- **Huomioidaan toinen toisemme** ja otetaan mukaan porukkaan. Opettaja tukee ryhmäytymistä omalla toiminnallaan.
- **Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa.** Opinnoissa harjoitellaan jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja (esim. esiintymistaidot, tiimityöskentelytaidot)

Monipuolinen arviointi edistää oppimista. Lukiokoulutuksessa opiskelija saa kannustavaa, rakentavaa ja oppimista edistävää palautetta oppimisestaan. Arviointi on monipuolista ja erilaiset oppijat huomioon ottavaa. Tekniikan ja työkalujen kehittymisen myötä käyttöön otettava oppimisanalytiikka auttaa sekä opettajaa että oppijaa täsmällisen ja kehittävän palautteen antamisessa.

Lukiokoulutuksen tavoitteena on, että ryhmäkoko olisi korkeintaan 28. Silloin opettaja pystyy huomioimaan paremmin opiskelijoiden yksilöllisiä tarpeita ja antamaan oppimista tukevaa, kannustavaa yksilöllistä palautetta. Lisäksi lukiotoimelle on taattava riittävät erityisopetuksen ja opiskeluhoollon resurssit.

Oman toiminnan arvioinnissa ja laadun kehittämisessä käytämme myös monipuolisia välineitä: opintojaksopalautteita, opiskelijakyselyjä, kehityskeskusteluja ja työhyvinvointikyselyjä.

2.3. Kestävä tulevaisuus

Kestävän tulevaisuuden periaatteet ovat osa Kuopion lukioiden jokapäiväistä toimintaa. Jokainen henkilökunnan jäsen on saanut koulutusta ja osaa toimia kestävä tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti ja ottaa periaatteet huomioon myös omassa opetuksessaan. Sosiaalisessa näkökulmassa korostuu ihmisten välinen tasa-arvo ja vuorovaikutus, kulttuurisessa ennakkoluuloton kohtaaminen ja kulttuurien välinen dialogi, ekologisessa jokaisen omat valinnat ja taloudellisessa näkökulmassa laadukas opetus.

Lukio on turvallinen paikka harjoitella kestävä tulevaisuuden ja globaalin maailman haasteita. Lukiossa vahvistetaan opiskelijan uskoa ja luottamusta tulevaisuuteen ja siihen, että ihmisellä on mahdollisuus vaikuttaa. Lukio rohkaisee menemään myös epä mukavuusalueille ja vahvistaa opiskelijan resilienssiä eri tilanteissa.

2.4. Palveluverkosto

Kuopion kasvun ja oppimisen palvelualueen kasvatus- ja koulutuspoliittisessa ohjelmassa linjataan, että lukiokoulutuksen verkostopäätös tehdään vuoden 2023 aikana ja sen suunnitelman tulisi ulottua vuoteen 2035 asti. Tarveselvitystyötä kuitenkin tehdään edelleen vuoden 2024 aikana ja lopulliset linjaukset pyritään tekemään 2025 vuoden aikana.

Tarveselvityksen pohjana käytetään tässä ohjelmassa kirjattuja linjauksia lukioiden oppimisympäristöjen kehittymisestä ja oppimiskäsityksestä (Luvut 2.1. ja 2.2). Tavoitteena on, että lukiokoulutuksella olisi tulevaisuudessa turvalliset, terveet, ajanmukaiset ja yhteisöllisyyttä tukevat monipuolisen opiskelun mahdollistavat tilat.

3. Tavoitteet tulevaisuuden lukiossa

3.1 Lukiokoulutuksen vetovoima ja saavutettavuus

Lukiokoulutukseen tulevien ikäluokkien pienentyessä on lukiokoulutuksen vetovoimaan kiinnitettävä huomiota. Lukioiden markkinointia ja brändäystä kehitetään yhdessä kaupungin markkinointiosaston kanssa. Tavoitteena on, että lukion houkuttelevuus paransi. Lukioiden kotisivujen selkeyttä, saavutettavuutta ja toimivuutta parannetaan jatkuvana prosessina ja palautteen perusteella.

Osana lukioiden vetovoimaisuutta huolehditaan myös siitä, että lukioiden tilat ovat ajanmukaiset ja modernit ja niissä voi opiskella kohtuullisen kokoisissa opetus- ja ohjausryhmissä. Erikoislinjoilla ja yleislinjoilla opetus on laadukasta ja monipuolista.

3.2. Nivelvaiheet

Lukiokoulutuksen nivelvaiheita ovat peruskoulusta lukioon siirtyminen ja siirtyminen lukiosta jatko-opintoihin.

Perusopetuksesta lukioon tulevan opiskelijan ohjausta ja tukemista kehitetään niin, että siirtymä lukioon toimii opiskelijan kannalta joustavasti. Samalla huolehditaan siitä, että lukion henkilökunta saa riittävät tiedot tukeakseen opiskelijan lukiopolkua.

Lukioaikana lukiolaisten työelämä- ja korkeakoulutuntemusta parannetaan toteuttamalla TYKO-viikko, jonka aikana ensimmäisen vuoden opiskelijat tutustuvat työelämään ja tiimikavereidensa ratkovat yritysten tarjoamia haasteita. Lukioiden toisen vuoden opiskelijoilla kyseinen viikko on korkeakouluviikko, jonka aikana he tekevät yhden korkeakoulutasoisen opintojakson.

Lukio-opintojen jälkeen opiskelijoille annetaan tarvittaessa jälkiohjausta vuoden ajan.

3.3. Oppimisen tuki

Opiskelijan oppimisen tuki lukiossa on kaikkien opiskelijoiden oikeus ja toteutuu koko opetushenkilöstön yhteistyönä. Aineenopettajat huomioivat erilaiset tuen tarpeet käyttämällä monipuolisia opetuksen ja arvioinnin menetelmiä. Tukiopetusta tarjotaan eri muodoissa: mahdollisia ovat tukipajat, tukikurssit ja opettajien tarjoamat yksilölliset tukiopetuskerrat. Monipuoliset oppimateriaalit ovat oppimisen ja opiskelun tukena. Paperiset oppimateriaalit ja mahdollisuus niiden käyttöön edelleen tärkeässä roolissa sähköisen oppimateriaalin ja digipainotteisen opiskelun rinnalla.

Lukion erityisopetus on ensisijaisesti pedagogista tukea, joka kohdistuu oppimaan oppimiseen, oman oppimistyylin löytämiseen sekä itsetunnon vahvistamiseen oppijana. Erityisopettaja antaa tukea oppimisvaikeuksiin, ei yksittäisten aineiden opetusta tai tukiopetusta. Yhteistyö aineenopettajien, opinto-ohjaajien, hyvinvointialueen työntekijöiden, huoltajien sekä opiskelijan hyvinvointia tukevien verkostojen kanssa on keskeinen osa lukion erityisopettajan työnkuva. Lisäksi lukemis- ja kirjoittamisvaikeuksien kartoittaminen, oppimisen tuen kirjaaminen ja oppimisen tuen asiakirjojen päivittäminen, erityisjärjestelyiden hakeminen ylioppilastutkinnon kokeisiin yhdessä opiskelijan kanssa ja yksilöllisissä oppimispoluissa tukeminen ovat tärkeitä erityisopetuksen toimintoja.

Opiskelijan itseohjautuvuutta ja vastuuta omasta oppimisesta tuetaan. Tärkeässä roolissa ovat opiskelutaitojen, oppimaan oppimisen taitojen sekä keskittymisen taitojen tukeminen ja vahvistaminen opinnoissa.

Lukioiden opinto-ohjaus toteutuu henkilökohtaisena ohjauksena, pienryhmäohjauksena sekä luokkamuotoisena ohjauksena. Henkilökohtaista ohjausta on saatavissa tarpeen mukaan omalta opinto-ohjaajalta. Lukioiden opinto-ohjaajat osallistuvat osaltaan yhteisölliseen opiskelijahuoltotyöhön. Sidosryhmäyhteistyö niin korkea-asteen, työelämän kuin julkishallinnon tahojen kanssa on myös tärkeä osa opinto-ohjaajien työtä. Opinto-ohjaajat ohjaavat ja neuvovat opiskelijoita myös ylioppilaskirjoituksiin liittyvissä kysymyksissä ja ilmoittautumisessa.

Kuopion lukioissa ohjaus on koko oppilaitoksen henkilöstön yhteistä työtä. Päävastuu ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta on opinto-ohjaajilla.

Kuopion kaupungin lukion opetussuunnitelman mukaiset opiskeluhoitopalvelut pitävät sisällään kuraattorin, opiskelijaterveydenhuollon ja psykologin palvelut, jotka on mitoitettu siten, että opiskelija pääsee tarvittaessa keskustelemaan henkilökohtaisessa tapaamisessa joko kuraattorin tai psykologin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä tai kiireellisessä asiassa samana tai seuraavana päivänä.

Opiskeluhoitopalveluiden järjestäminen on Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastuulla. Tavoitteena on, että lukiolainen saa riittävät opiskeluhoitopalvelut omalta lukioltaan.

3.4. Opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen

Opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen auttaa parantamaan oppimistuloksia ja varmistaa sen, että opetuksen laatu pysyy korkeana.

Opetushenkilöstön osaamista kehitetään lukio-opettajien osaamiskuvausten avulla. Osaamiskuvauksissa on sanoitettu ja tehty näkyväksi sitä osaamista, jota lukion opettajana toimiminen edellyttää, millaista osaamista työyhteisössä voi olla ja miten osaamista voisi kehittää. Osaamista arvioidaan kehityskeskustelujen yhteydessä ja niiden tarkoitus on olla työkalu oman osaamisen sanoittamiseen sekä omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden arviointiin. Arviointia voi käyttää myös työkaluna tiimin vahvuuksien ja kehittämiskohteiden kartoittamiseen, osaamisen jakamiseen tiimissä sekä koulutustarpeen arviointiin.

Opettajat kehittävät omaa työtään myös keräämällä opiskelijoilta opintojaksopalautta. Interaktiivisempaa ja ajantasaisempaa opintojen etenemisen palaute- ja seurantajärjestelmään pyritään kehittämään eri palveluntarjoajien kanssa.

3.5. Yhteisöllinen lukio ja yksilölliset opintopolut edistävät hyvinvointia

Opiskelijan hyvinvointi muodostaa perustan oppimiselle ja itsensä tavoitteelliselle kehittämiselle. Lukion toiminnassa vaikutukset yksilön ja yhteisön hyvinvointiin otetaan huomioon kaikessa suunnittelu- ja kehittämistyössä.

Hyvinvointi: opiskelijoiden sosiaalista, fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia tuetaan eri tavoin. Opiskeluhoitopalvelujen riittävydestä ja saatavuudesta pidetään huolta. Myös henkilöstön hyvinvointiin kiinnitetään huomiota – hyvinvoiva henkilöstö tuottaa hyvinvointia opiskelijoille. Kunnioittava vuorovaikutus yhteisössä tuottaa hyvinvointia.

Yhteisöllisyys: Sosiaalisten taitojen vahvistuminen on tärkeä osa lukio-opintoja. Yhteisöllisyys ja kouluyhteisöön kuulumisen tunne parantaa opiskelijan itsetuntoa ja vaikuttaa sitä kautta myös hyvinvointiin ja oppimistuloksiin. Opetuksessa ja ryhmänohjauksessa lisätään sellaisia työskentelymuotoja, jotka vahvistavat sosiaalisten taitojen oppimista.

Osallisuus: Tavoitteena on opiskelijan näköinen koulu. Opiskelijoille luodaan mahdollisuuksia osallistumiseen ja aktiiviseen toimintaan, joilla he voivat vaikuttaa lukion arkeen. Lukiosta valmistuu aktiivisia, itseensä ja taitoihinsa luottavia kansalaisia.

Yksilöllisyys: Opiskelija kohdataan yksilönä, jolla on mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua lukio-opintojensa suunnitteluun ja seurantaan. Opiskelijan on myös mahdollista rakentaa oma yksilöllinen opintopolkunsu esim. verkkotarjottimen tai korkeakouluopintojen avulla.

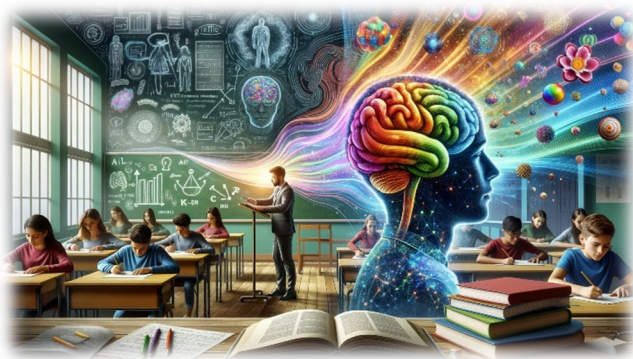
Opettajien työhyvinvointi syntyy siitä, että jokainen tuntee olevansa arvostettu työssään ja kokee luottamusta. Johtaminen on avointa ja henkilöstöön luottavaa. Yhteenkuuluvuuden tunteen kokeminen ja kiinnittyminen muihin ihmisiin sekä yhdessä tekeminen vahvistavat yhteisöön kuulumista. Opettajan työssä keskeistä on opetus ja vuorovaikutus opiskelijoiden kanssa. Hyvät ja terveet työtilat ja toimivat ratkaisut tukevat opettajan hyvinvointia. Yhteisten toimivien rakenteiden avulla luodaan luottamusta arjen toimivuuteen. Opettajan hyvinvointia tukevat perusasiat vapaa-ajalla: riittävä aika levolle, terveellinen ravinto ja liikunta. Hyvinvointia tuetaan myös yhteisillä aktiviteeteilla ja säännöllisillä mahdollisuuksilla yhdessäoloon muualla kuin koulurakennuksessa. Työhyvinvointi lähtee jokaisesta itsestä ja hyvistä käytöstavoista.

Kuopion lukioiden työhyvinvointia kehitetään myös säännöllisillä arvioinneilla ja kyselyillä. Kyselyjen avulla tunnistetaan mahdollisia työyhteisön haasteita ja pystytään parantamaan työympäristöä parempaan suuntaan.

3.6. Kokeilukulttuurin vahvistaminen

Kokeilemalla kehittämisen tavoitteena on luoda uusia, innovatiivisia tapoja tehdä asioita. Kokeilemalla kehittämisessä on mahdollisuus kokeilla uutta ja löytää itsestään vahvuuksia. Samalla sallivuus virheitä ja uusia valintoja kohtaan kasvaa. Parhaimmillaan kokeilemalla kehittäminen tuottaa uusia hyödynnettäviä ideoita ja saa kehittäjänsä – niin opettajan kuin opiskelijankin – innostumaan omasta työstään tai oppiaineestaan.

Tavoitteena on, että Kuopion lukion **opettaja sitoutuu tekemään ainakin yhden pedagogisen kokeilun** lukuvuodessa. Kokemukset jaetaan joko aineryhmässä tai lukiolla ja käydään läpi kehityskeskusteluissa. Aineryhmissä oppiainerajat ylittävässä yhteistyössä suunnitellaan hyviä käytänteitä, tehtäviä ja jaetaan kokeilujen tuloksia. Opettajat seuraavat toistensa oppitunteja ja tekevät yhteistyötä.

4. Laatulupaukset

4.1. Laadukas oppiminen

- Vuorovaikutus edistää laadukasta oppimista.
- Laadukas oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa.
- Se vaatii riittävät resurssit lisäksi sekä opiskelijan ja opettajan hyvinvoinnin ja taitojen kehittymisen tukemista.

4.2. Hyvinvointi ja osallisuus

- Toimimme turvallisissa ja tarkoituksenmukaisissa oppimisympäristöissä.
- Osallistavassa toimintakulttuurissa opiskelijat ja henkilöstö kiinnittyvät koulu yhteisöön, opiskelijoita tuetaan riittävästi ja meillä on aikaa kohtaamisille.

4.3. Kehittyvä toimintakulttuuri

- Turvallinen oppimis- ja työympäristö mahdollistaa uusien toimintatapojen kokeilun ja kehittämisen sekä osaamisen jakamisen.
- Kehitämme yksilöllisiä opintopolkuja ja oppimisen tukea yhteistyössä Kuopion lukioden kesken.

4.4. Saavutettava lukiokoulutus

- Kuopio on lukiokoulutuksen vetovoimainen kehittäjä.
- Lukiorakennus, opetus ja oppimateriaalit ovat jokaiselle lukiolaiselle helposti saavutettavia.
- Opiskelijalla on mahdollisuus edetä henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa mukaisesti.

5. Toimenpidesuunnitelman toimeenpano

Lukiotoimen toimenpidesuunnitelman toimeenpanosta vastaa lukiotoimen päällikkö ja lukiotoimen johtotiimi. Kuopion lukiotoimen toimenpidesuunnitelman ja sen painopistealueiden kehittymistä seurataan vuosittaisilla lukiokohtaisilla tulo-, olo- ja lähtökyselyillä sekä vuosisuunnitelman arvioinneilla. Arviointien pohjalta tehdään uudet vuosisuunnitelmat tavoitteineen. Arviointeihin ja suunnitelmien laatimiseen osallistuvat sekä lukioiden henkilökunta että opiskelijat.

6. Kuopion lukioiden laatutaulut

Laadukas oppiminen

- Vuorovaikutus edistää laadukasta oppimista.*
- Laadukas oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa.*
- Se vaatii riittävät resurssit lisäksi sekä opiskelijan ja opettajan hyvinvoinnin ja taitojen kehittymisen tukemista.*

Kehittyvä toimintakulttuuri

Turvallinen oppimis- ja työympäristö mahdollistaa uusien toimintatapojen kokeilun ja kehittämisen sekä osaamisen jakamisen.

Kehitämme yksilöllisiä opintopolkuja ja oppimisen tukea yhteistyössä Kuopion lukioiden kesken.

Hyvinvointi ja osallisuus

Toimimme turvallisissa ja tarkoituksenmukaisissa oppimisympäristöissä.

Osallistavassa toimintakulttuurissa opiskelijat ja henkilöstö kiinnittyvät kouluyhteisöön, opiskelijoita tuetaan riittävästi ja meillä on aikaa kohtaamisille.

Saavutettava lukiokoulutus

Kuopio on lukiokoulutuksen
vetovoimainen kehittäjä.

Lukiorakennus, opetus
ja oppimateriaalit ovat jokaiselle
lukiolaiselle helposti
saavutettavia.

Opiskelijalla on mahdollisuus edetä
henkilökohtaisen
opintosuunnitelmansa mukaisesti.

”Laadukkaan oppimisen
varmistaminen hyvinvoivassa
yhteisössä yksilöllisen tuen
avulla resurssiviisaasti.”